

St 2327.

11.1.10

Solva vármegye

Öcsényi járás
Öcsény (kör) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Öcsény

nagy (köt) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a multban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebelezetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Telepítés esetén kik és honnan jöttek a községbe?

A község keletkezésére és fejlődésére bizonyos adatok hiúcsenek. Mindig Solva vármegyéhez tartozott s Öcsény volt a neve. Előző községi lakossága honnan és mely időből származik, megállapítani nem lehet.

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

1941. évi határrész kölesönön átcsatolása Bogácsló és Öcsény között; a magyar tanítmánya alap és a kalcsai erődök között.

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határán. (Rendszerint a dülő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

Nincs más adalék.

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi-és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

Urbéres község

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

Váctovassalánál nagy község.

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

Változatlanul önálló anyakönyvi terület.

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

Nincsenek.

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

A község az észak kelet délnyugati irányban 15 km. hosszán és 4 km. szélességű területű. Határközpontján Hekodultól és Bogjarkától 8, Kalkától, és Deretől 4 km. nyire van. A határ nyugatra sík, csak nyugoti kússal része hegyes. A falu alatt a Bóta folyó folyik.

12. 404.	kat. hold (birtokívek adatai alapján).
780.	k. hold szántó, 700. k. hold rét (kaszáló),
079.	k. hold szőlő (beültetett), 1120. k. hold
1155.	legelő, 83. k. hold
750.	nádas, k. hold terméketlen (ut, szikla, homok, mocsár, kőbánya).

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mily név alatt és mekkora a terjedelmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és milyen terjedelműek (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe csatolva ..... db
nincs csatolva.

New.
Sücsenek
Sücsenek.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

3500. lélek.

1475.	r. kath.,	+	g. kath.,	1950.	ref.,
70.	ág. h. ev.,	40.	izr.,	5.	egyéb
3430.	magyar,	40.	német,	5.	tót,
+	rutén,	20.	oláh,	+	horvát,
			5.		egyéb.

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földmivelés, ipar, bányászat, földmivelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házadózási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

Belterületben 500. hársban 2280. az 5-8 km. nyire levő 2280. hársban és Ebes pusztáján 50. az 1-5 km. nyire levő Gábor pusztáján 90. az 4 km. nyire levő Féses pusztáján 70. az 5 km. nyire levő Ócsák pusztáján 120. állásában 230. lélek lakik.

A község földműves és földműves napszámra. Bterületben 504. ház 1009. lakásrész, 110. hársban 216. ház 238. lakásrész; Ócsák pusztáján 15. ház 71. lakásrész; Gábor pusztáján 4. ház 25. lakásrész, állásában 159. ház 71. lakásrész.

Község háza, jezsuita lakás, ref. templom, ref. lakás, 2. lakás, 2. ref. iskola, 2. ref. kántori lakás, a kat. iskola és kántori lakás, községi iskola és ovoda, kántori és orvosi lakás, községi reszcion lakás stb. —

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Előljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.

(Kisközségben csak a székhely község lapján kell kitölteni.)

Napidíjas irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. A községi képviselőtestület létszáma:

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

Bíró. Törvény- (másod-) bíró. 12. esküdt,

(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám .....

2. jegyző, 1. segédjegyző, nincs orvos

..... állatorvos, ... irodai alkalmazott,

..... pénztári alkalmazott, ... egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

..... 1 kösegítő díjazott nő.

..... 5 kisbíró (küldőnc), ... 2. bába,

2. kösegítő éjjeli őr és é. fuvaros gazdasági alkalmazott.

..... Örsény km.

13. virilista, 13. választott tag, 3-3. pótag

..... 1. A község 1. választókerülete alkot.

..... Nincs.

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága. (a község központjától, távolsági térkép adatai szerint járható útvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy) Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

..... Hekszárd km.

..... Körsin 7.90, vonaton st. km,

..... Örsény km.

..... Örsény km.

..... Örsény km.

..... Örsény km.

..... Örsény km.

..... Örsény km.

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előjáróság cselédügyi bíráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. A községi tűzoltóság szervezete:

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Van, ... tag. Nincs.

Van. Nincs.

Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság 30. tag.

Kötelezett tűzoltóság.

Van. Nincs.

Van. Nincs.

D) Szociális igazgatás.

8. Körorvos székhelye és annak távolsága: Hekszárd 7.96 km.
Hány magánorvos lakik a községben: egy.
Községi bábák száma: háttó
Körbába lakóhelye és annak távolsága: _____ km.
Okleveles magánbábák száma: egy.
Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol? Pécs H. km.
Legközelebbi közkórház hol van és milyen távol? Hekszárd 7.96 km.
Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény? egy. Van szegényház _____ Nincs.
(Árvaház, gyermekmenhely telep)
9. A gondozott szegények száma: _____ intézeti ápolásban, _____ magán ápolásban.
Elhagyott gyermekek száma: _____ gyermek.
10. Milyen a község ivóvize? Rossz.
Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke? Nem egy ártézi kut
Kutvíz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.
Van-e csatornázása? Nincs
11. Korcsmák és vendéglők száma? H. korcsma, _____ vendéglő, _____ kávéház.
Van-e szálloda, fogadó és hány? _____
Van-e községben közfürdő? Nincs
12. Van-e a község határában gyógyfürdő, üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra? Nincs.
A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva? Nincs.

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága: } Hekszárd 7.96 km.
Kir. járásbírószék székhelye és távolsága? } _____ km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága: } Hekszárd 7.96 km.
Kir. adóhivatal székhelye és távolsága: } _____ km.
Kir. pénzügyőri szakasz, vámőrs, vámőrségi kirendeltség, székhelye és távolsága: } Pécs km.
Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága: } _____ km.

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országút, megyei út, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

A határt és községet kerestül felel a szepesvári - várdombi közlekedési út, a határ nyugati részét pedig a községtől 5 km. nyire a Szentpéter - rósi állami műút.

2. Vasúti összeköttetése, fő- vagy mellékvonalak, van-e vasúti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közúti vasutak.

A község mellett a szepesvári - búzáséti híd van; állomása községtől 15 km. nyire van, melyhez közelebbi állomást is szándékban van tervezni a községtől.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Legközelebbi hajóállomás Baja, vagy Polna - Dombóvár.

Van-e posta, távirta, távbeszélő állomása?

Posta hivatal helyben, távirta a vasúti állomásnál van.

3. Melyik községi közlekedési útvonalhoz járul hozzá a község?

A mocsány - spácka - ebesi vicinális úthoz

Községi (közdtűl) utak hossza?

$3.500 + 3.400 + 3.138 + 2.478 = 12.516$ km.

Van-e kövezet-vámszedési joga.

Igen. — Nem. Nincs

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

Nagybirtok: Hektárai magyar földművelési alapítvány. Iradalm 4054 k. h.
Középbirtok: 4; területük 1703 k. h. (ebben van a község impropriátalusa és a telkes gundák közös legelője.)
Kisbirtok átlaga 15 k. h. törpebirtok 1/2 k. h.
mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

A határ nagyrésze károsított, így nincs nyomásos gazdálkodás. Birtokossági - tanács nincs.

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Közös legelő két darabban 765 k. h.

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Nincs, most van szervezés alatt.

Van-e legelő-rendtartás?

Van.

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Nincs.

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Hektárai 7.96 km.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

Nincs megtervezve.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Hán 2. k. h.

Be van-e ültetve?

Csak részben van ültetve.

7. Vízrendező és hasznosító társulat. Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

8. Állattenyésztési viszonyok. Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány:

Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

*Hekszárd - Bálai ármentesítő és Belvári szőlő-
gyári társulat, Hekszárd*

Hétfelkővár

km.

*770.
2314.*

ló,

1175.

szarvasmarha,

1181.

sertés,

juh

(Malom; Bálai ármentesítő; Hekszárdi; Csurgói; Jászai)

Lees.

H.

km.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. A községbeli kereskedések száma és jellege.

Hitel és pénzügyintézetek száma és alaptökéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

12. Magánkezelésben álló közművek:

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. Bányák száma és jellege.

Állandó bányauzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. Háziipar és annak jellege.

*Hekszárd 7. 96. km.
Hekszárdra.*

Nincsenek

Hekszárd.

8 szatáros üzlet.

*"Országos Hitel Szövetkezet" mint az O. H. Sz.
tagja. - Szőlő- és gyümölcsfeldolgozó és értékesítő
szövetkezet. - Pajzsi szövetkezet.*

Nincs.

Hétfelkővár

km.

Hekszárd 7. 96.

km.

*Hétfelkővár, főképpen pajzsi háziipar
Hímzés az Orsz. Házipari Követtség mérési*

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma. *7. épület 22 helyiséggel és mellett épületekkel.*

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

Jegyzői lakás: 2 szoba, előszoba, 2 kamra, 2 káma, fürdőszoba, padlás. - Tanítói lakás: 2 szoba, kamra, káma, fürdőszoba, padlás. - Orvosi: 2 szoba, kamra, káma.

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben tölthető ki)?

Nincs. A körorvos kórházánál saját házában lakik.

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

188. kat. hold szántó és rét, -----

4. legelő, ----- *2.* kat. hold erdő,

egyéb *180. k. h. / utca, utak, terak stb. /*

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

Házilag 10. k. h., haszonbérbeadás néven 75. k. h. His haszonbérbeadásra 100. k. h.

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

4 eredő jegyzői 3, 280 k. szántó, 6050 k. rét. 6450 f. legelő. 3, 797 k. virágos. 17. k. h.

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Flóraerdő.

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi kocsma stb.

*Hatalmát jog a Bala folyón
Hatalmát jog.*

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

Földadó *36398.* K *64.* f. Házadó *6505.* K

14. f. Ált. kereseti adó *5694.* K ----- f. Tár-

sulati adó ----- K *10.* f. Vagyon- és jöv.

adó *6891.* K ----- f.

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

1000 f. hús fogyasztási adó.

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

Utca, utak kiépítése; kikövesítés; villamos világítás bevezetése, építkezés; vízellátás, köröség ház, jegyzői lakások, apa állat, istálló; utca, virágos díszítés, rendezés, fásítás, legelő javítás, legelő fásítás erdőntés. -

A község pecsétjének lenyomata:

[Handwritten signature]
Községi (kör-) jegyző.